

Vastab Helgi Sallo

Lepime Helgi Salloga kohtumise kokku telefoni teel. Lahkelt kutsub ta mu enda koju Mustamäele. Olen pool tundi vareni kohal ja peas kummitab Karavani laul: „Mees peab täpne olema, kui kell lööb, alles siis on õige aeg...“. Jalutan ümber maja, istun pargipingil. Mustamäe on väga roheline. Õigel ajal seisan trepikoja ukse taga ja loen kellalt sekundeid, kui uks vanatädi tõukab ukse lahti, mina astun paar sammu tagasi. Tema lobiseb, et on Milvi ja ega ta ka täpselt ei tea, kuidas siin kella helistama peab. Olevat siin elanud maia ehitamisest saati. Kiidab veel mu jumet, et tema on eluaeg liiga kahvatu olnud. Seejärel lubab mul lahkeltsiseneda. Helistan Sallo korteri uksekella. Kostub vaikset kobistamist ja raudukse ning võtme pöörlemise raginat. Kaks lukku keeratakse lahti.

Helgi Sallo: No kuidas sa siia said? Ma ootasin alumist kella, et siis jõuan ilusasti ukse lahti keerata veel enne, kui sa üles jõuad. Nüüd tuled siia nagu vanglasse ukسلukkude ragina saatel.

Vabandan ja jutustan oma kohtumisest Milviga. Helgi majarahvast eriti ei tunne. Palub mu elutuppa, ise istub diivanile, kus laiali pooleliolevad kudumistööd. Siis vabandab, et ega tal midagi rääkida ei ole, ta ei jagavat tänapäeva elust ööd ega mütsi. Pakub teed ja „Onne 13“ kolleegi mesilaste mett.

Issand, kuidas mind ajas närvi see, kui iga päev loeti ette, kui palju on surnuid. No mida see mulle annab? Pole siis ime, et vanainimesed on paanikas.

Nüüd vabandan mina, et ega ma ei jaga vana aja elust ööd ega mütsi, veel vähem midagi muusikateatrist. Jutustan algatuseks ise loo sellest, kuidas ma 15-aastasena vanemate eest salaja teatrisse hiilisin, vaatama muusikali „Viuldaja katusel“.

Lavastajaks oli Georg Malvius ja see tuli välja 25. märtsil, küüditamise aastapäeval:1989. aastal. Kontrolltendus oli mõned päevad varem ja kadunud teatriuuri, hästi ratsionaalne inimene Karin Kask, kelle pere oli jutu järgi ka küüditatud, lahkus etenduselt nutu kätte lämbudes. See kõik sattus paganama õigele ajale. Ja Malvius ise. Tavaliselt harjutavad orkester ja trupp omaette, kuni tuleb proov kus nad kokku pannakse. Proov algas kell 12. Tema palus orkestril saali istuda ja vaadata, kuidas me klaveriga mängime. Enamik orkestrist oli nii ärritatud, et mida me raiskame siin oma aega. Nad ei saanud üldse aru, et me teeme ühist lavastust. Pole nii, et teie olete ainult instrumendid, ka orkester on etenduse osa. Paljud said sellest aru. Sellist asja, et keegi loeb vahepeal raamatut või lappab pornoajakirja, selle etendusega ei olnud. Esimene kokkusaamise proov Malviusega algas kell 11. 00. Teatritöötajad käitusid harjumuspäraselt, kes tuli viis, kes kümme minutit hiljem. Malvius lihtsalt istus. Ühel hetkel küsis: kas nüüd on kõik? Ta ei pidanud muud tegema. Me kõik saime aru, et proov algab kell 11. 00. See oli pisarateni liigutav,

Teater.Muusika.K...
01.10.2020 00:00
Kaja Kann
8,9,10,11,12,13,14,15,

Estonia teater
Von Krahli Teater
Vana Baskini Teater
Teater

kui kõik said aru, mida tähendab teatris aeg. Me kõik tahtsime proovi teha. Malvius oli teinud seda lavastust juba mitmes teatris, selles mõttes oli tal lavastus valmis. Aga ikkagi kompas ta kõigepealt, mis inimesed tal on, milleks nad on võimelised. Ta ei nõudnud kelleltki midagi, mis ei oleks loomulik. Ta lavastas meiega koos just seda lavastust. Sellist energiatega kokkusaamist, nagu tal Jüri Krjukoviga oli, pole ma enne ega ka pärast näinud. Nad olid nagu vana abielupaar, kus üks teab ette ära, mida teine öelda tahab. See oli hämmastav. Nüüd, kui ta 2015. aastal Estonias taas „Viiuldajat katusel“ lavastas, jäi mulle arusaamatuks, mida uut on võimalik veel öelda. Täna sel päeval peljatakse emotsioone, ei julgeta välja näidata, et miski puudutab hingekeeli, või neid õrnemaid hetki. Muusikateatris tuleb see eriti selgelt välja. Viimati vaatasin Marina Kesleri balletti „Anna Karenina“, seal ei peljatud emotsioone. See on palsam hingele, laval oli sihuke armastus, et jeerum, jeerum küll. Miks meil operettides seda nii vähe on?

Me vist ei taha haiget saada. Oleme nii palju petta saanud.
Ei tea. Ma mäletan küll kordi, kus ma olen suurest õnnest nutnud.

Hille Karm on kirjutanud 2007. aastal ka raamatu...
Üldiselt oli Hille ikka päris kannatlik. Ega ma ei ole kerge inimene. Kui raamat lõpuks valmis sai, olin pisut pettunud. Minu meelest saab näitlejast kirjutada tema tööde kaudu, et kuidas ta midagi teeb. Näitleja on ju tööd tehes ikka seesama inimene, ega ta ei muutu mingiks olevuseks. Meile tehti Eesti Naises selgeks, et ei või, inimesi huvitab muu. No kust nad teavad, mis inimesi huvitab? Inimesi on nii palju erinevaid. Kui juba viis tuhat inimest on minu töödest huvitatud, on hästi. Inimene ei satu iga päev näitleja kõrvale, kui too tööd teeb. Kui ma Estomasse toole sain, ütles mu kasuisa, et küll on hea, et Helgi sai tubase ja sooja töö peale. Tema ise oli rullijuht. Rullis killustikku, ükskõik missuguse ilmaga. Kõik arvavad et teatris on lihtne tubane töö. Paned aga riided selga, õpid sõnad pähe ja lähed lavale. Usun, et vaataja tahab laval näha elusaid inimesi, kes mõtlevad tunnevad ja tegutsevad. Ma ei talu seda, kui mulle tekitatakse noote ja öeldakse sõnu ülesse. No siis ma tuletan jälle meelde, et lavastaja paneb marsruudi maha, aga tee tuleb näitlejal ise läbi käia.

Oota, mida see tähendab, et tekitatakse noote ja öeldakse sõnu ülesse? Sedasi vormistatakse etendust, aga etendus ei alga nullist ega lähe siis kuhugi viiekümne kraadini. Mind õpetati koolis, et kõik on juba toimunud. Publikule näidatakse hetke, seda etenduse kolme tundi, aga kõik algas palju varem ja läheb ka pärast etendust kuhugi edasi. Etendus on vaid lõik kogu asjast.

Kas siis oodatakse lavastajalt liiga palju juhtnööre?
Just nimelt. Ma töötasin ükskord ühe ungari lavastajaga. Ma sain kohe aru, et ta pressib mind sinna ühte konkreetsesse korsetti, mis mulle ilmselgelt ei sobi. Ma olen seda kõike juba teinud. Tundsin, et tahaksin midagi värsket ja uut. Tema pani mu ühte, lavastuse jaoks töötavasse olekusse ja siis pidin mina pärast lugema et Sallo kordas ennast ja langes stampidesse. Ma ju ei näe ennast kõrvalt Selleparast meeldis

mulle Ago-Endrik Kergega tööd teha. Tema oli esimene, kes tõi mu välja poisstüdruku või subreti ampluaast. Ta pani mu „Savoy balli“ Madeleine iks. Publik ei võtnud seda rolli alguses vastu, kõik tahtsid ikka trillarulla-Sallot naha. Võttis aega, enne kui hakati harjuma, et olen näitleja ja laulja kes võib erinevaid karaktereid teha. Mul on hea näide sellest, kuidas vaatajad samastavad immest rolliga. Kui mu tütar Liina [Vahtrik] oli veel väike, elasin samuti Mustamäel. Meil olid toredad naabrid, kes tõi vahel oma poisi meile hoida. Ükskord, kui nad lapse järele tulid, ütles mees, et me käisime eile vaatamas „Meest La Manchast“, et küll teie olete hea, te olite nagu tõeline lits. Naine kuulas rahulikult pealt. Mina oleksin küll mehelt kohe küsinud, et kust tema teab, milline tõeline lits on. Mulle oli see muidugi tohutu kompliment. Teine näide on „Õnne 13“ ajast. Mul on see Alma koorem peal. Oli kohtumisõhtu publikuga. Paar päeva tagasi olin just käinud samas kohas Vana Baskini Teatri lavastusega „Viimane sigar“, kus me olime Tõnu Aavaga abielupaar. Kuna mees oli mömla, siis oli mul suhe kirikuõpetajast peresõbraga, keda mängis Ago-Endrik Kerge. Hästi eluline ja tore tükk vanemate inimeste Vamour'ist. Kui ma küsisin, et kas keegi käis ka seda etendust vaatamas, siis tõusis tagant reast kena proua püsti ja ütles tuliselt: „See, kuidas proua Alma seal etenduses käitus, oli lubamatu! Üldiselt mul nupp nokib ruttu, aga seekord ei saanud kohe aru, kas tegemist on nüüd väga hea naljaga või mis see on. Sõbrannad kiskusid teda tagasi istuma, aga tema ei rahunenud. Lõpuks, kui hakkasin taipama, ütlesin, et vabandust, ma ei ole Alma, minu nimi on Helgi Sallo ja olen elukutselt näitleja.

Aga seda me ju tahamegi, et vaatajad kõike usuksid. Kas see pole mitte õnnestunud rollilahendus?

Just, just.

Samas on see üks teatri miinuseid. Juba Platon ütles, et teater on deemonlik, viib inimesed valele teele ja petab neid.

Nojaa, aga sisukate ja heade etenduste puhul seda ei ole. Vanasti meeldis mulle väga käia balletti ja ka sõnalavastusi vaatamas.

Sõnalavastust siis tingimata ilma muusikata, sest muusika on see, mis teeb mõtted puust ja punaseks. Justkui näidatakse näpuga, et nüüd on kurb hetk ja nüüd rõõmus. Seda ma vaatajana ei taiu - las ma ise istun ja mõtlen, millega tegu on. Ma ei kannata ka seda, kui lavastus hüppab ajastust välja ja tuleb tänapäeva. Klassika ongi ju ajatu, las vaataja ise tõmbab paralleeli, et midagi pole muutunud, et kõik on sama nagu vanasti, sisukate lavastuste puhul ei toimu vaataja petmist.

Sõnalavastuse etenduselt välja tulles hakkab ma mõtlema, et näed, mul oli ju ka sarnane seis elus, kuidas ma kull nn rumal oim, et arvasin, et maailm purunes. Ma sain targemaks, lavastuse sisu lasi mu mõtte kivi tagant lahti ja ma sain oma eluga edasi minna. Aga eks seda petukaupa ole ka. Vahel ma naeran, et minu valed tulevad nii kergesti, et ma enam ei mäleta, mida kõike ma olen kokku valetanud. Mul on viiekümne kuues aasta laval olla. Olen kõik selle aja õhtust õhtusse valetanud. Valetanud selles mõttes, et mõtted, mida ma lavalt ütlen, ei ole ju minu mõtted. Olen üritanud need mõtted töö käigus oma mõteteks teha.

Teine asi on muidugi see Vene aeg, kui kodus räägiti ühte ja koolis teist. Ma olen suur lobiseja. Igal hommikul, kui ema mind kooli saatis, ütles ta ukse peal, et kallikene, pea meeles, koolis seda ei räägita, mida kodus räägitakse. Meil oli tuba ja köök ja kui köögis midagi räägiti, siis minul oli alati kõrv vastu ust. Pidin ju kuulma, mis nad seal räägivad.

Ja kus sa praegu siis valetad?

Ei oskagi öelda. Varem olen asju ilusamaks või traagilisemaks valetanud. Praegu ma juba päris meeldin endale. Olen palju tasakaalukam inimene. Varem olin hirmus muretseja ja kui midagi tulemas oli, läksin kohe paanikasse. Kõige parem omadus, mille olen endas leidnud, on see, et ma kuulan ja kuulen inimest. Võibolla on see tulnud ka mu praegusest näitejuhi ametist. Meie teatris on alati kaks vahel isegi kolm koosseisu. Lavastaja töötab nendega, kes temaga rutem kaasa tulevad. Teised tahavad ju ka tööd teha, nad ei taha korrata kiirema koosseisu võtteid. Igaühel on ju omad mõtted. Ühe lavastaja kontseptsiooni annab läbi viia mitut moodi. Näitlejad usaldavad mind, nad tulevad ja räägivad minuga just siis, kui lavastajal kiire on. Ma kuulan neid ja minu asi on vaadata, kas näitleja ettepanekud lähevad kokku lavastaja tahtmiselega. Siis me proovimegi. Kui õnnestub omi mõtteid ja fantaasiat ka rakendada, siis on nad õnnelikud ja mina ka.

Millise lavastusega sa praegu tööd teed?

Viimane oli „Krahv Luxemburg“, aga see oli nii õnnetu lugu, sest ma ei saanud avastajale abiks olla. Lavastaja Thomas Mika ei osanud ei opereti- ega ka eesti keelt. Tema vaatas saksakeelset teksti, aga eesti keeles on ju sõnade ja lausete pikus teistsugune. See oli hirmus raske töö. Siis läksin ma põlveoperatsioonile ka veel. Nüüd teemegi taastusproovis seda tööd, mida oleks pidanud juba alguses tegema. Miks me küll ei usalda omaenda musikaalseid lavastajaid?

Kas sa ise ei ole tahtnud lavastada?

Ei. Mul peab olema teejuht, kes raja maha paneb. Sealt edasi oskan ma küll. Vahel võin kõrvaltänavasse põigata, aga ma tulen alati tagasi.

Aga õpetada?

Seda ma ka ei oska. Mul on näiteid elust, et ma ei tunne ära, kas inimeses on materjali või mitte. On juhtunud, et ma arvan, et lauljal ei ole üldse materjali, miks teda pannakse selle rolli peale, kui aines puudub? Siis samm-sammult teeme ja teeme ja teeme ja lõpus olen nii üllatunud, et helde taevast, kuidas ma seda kohe ei näinud. Vahel on inimesed nii karbis kinni ja ma ei näe kohe sinna sisse. Kui keegi selle karbi avab, siis oskan hakata teda sealt välja aitama. Tänu Ants Lauterile oskan tähelepanu juhtida olulistele asjadele. Tema käskis studios panna materjali vahele tühjad valged lehed ja need täis kirjutada. Lauter ütles, et vahel sõnad ei ole mitte mõtete väljendamiseks, vaid mõtete varjamiseks. Ega ma tol ajal sellest veel aru saanud. Nüüd mõistan, et see ongi alltekst. Näitejuhina tööd tehes ütlen sageli, et mõelge hästi, mida te tegelikult öelda tahate, kui te seda ütlete. Näitlejad vastavad, et mismoodi, ma ju ütlengi seda, mida tahan öelda. No need on ainult sõnad, aga sõnade taga on veel palju muud.

Sulle noored meeldivad?

Kolm aastat tagasi oli Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ooperistuudio noorte lauljate lõputööks Eino Tambergi jumalik ooper „Cyrano de Bergerac“. Seal olin samuti näitejuht, lavastaja assistendiks Auri Jürna. Lavastaja Neeme Kuningas oli sel ajal Krasnojarskis tööil ja kuna ma olin juba ka varem Neeme assistent olnud, siis palus Akadeemia, et toaksin noortega selle välja. See oli üks paganama helge aeg. Isver, kui andekad noored on! See tõstis ka minu maast lahti. Terve aasta hõljusin ringi. Nad olid nii ahned just teksti aluse peale. Seda ooperit sai laulda ju oma emakeeles. Võõrkeeled võib ära õppida, aga need ei tule sul aegade sügavusest. See, kuidas nad hakkasid sõna hindama! Tihtipeale ei lähe tõlkes muusika fraas ja sõna fraas kokku. Kuna eesti keeles on lühikesi sõnu vähe, siis tekivad kummalised vastuolud. Emba-kumba peab muutma. Kui laulda eesti keeles, tuleb muusikas midagi muuta, või vastupidi. See oli suur õnn, et sai emakeeles laulda. Näiteks Raiko Raalik, noor mees, pole elukogemust ega midagi, aga ta jõudis Cyrano sügavustesse. Mehis Tiits töötab samuti Estonias, noortel läheb hästi. Eesti Vabariigi juubelil kutsuti mind Draamateatrisse Mehis Pihla „Metsa forte“ lavastusse, mille lavastas Hendrik Toompere juunior. Kaljuste oli veel muusikaline juht. Oi, jümmel! Kus seal olid ikka noored, tead, ma ikka paar päeva olin kõnevõimetu! Istun noorte mansa sees, ja püha taevas, kui erksad mõtted neil on! Metsikult hea energia. Koos tehakse tööd. Üksteisele öeldakse oma mõtteid, ei ole sellist, et mis sa oma nina siia topid, vaata, kuidas sa omaenda rolliga hakkama saad. Kõik töötavad ühise asja nimel, et me teeme selle asja ja me teeme selle asja hästi. Estonia kutsus meid külalisteks, mind, Volli Kuslapit ja Hans Miilbergi. Poisid olid ka selliste nägudega, et kuhu me sattunud oleme. Pole loksuv tiigivesi, vaid ikka värsked ja voolav allikas. Oleks tahtnud seda no vähemalt viis korda veel mängida. No ja lavastuse sõnum ka, et vaat sellised me eestlased olemegi! Ei kuula teist inimest. Ma ei tea, miks me oleme nii kärsitud. Ainult üks mina, mina, mina! Ma olen ikka seda usku, et me oleme siin selleks, et üksteist aidata. Rootsi vanasõnagi ütleb, et kui pime aitab lombakat, siis saavad mõlemad edasi.

Räägi veel õnnestumistest!

Marsha Normani näidend „Head ööd, ema“, mida mängisime koos Anne Veesaarega Hüüru mõisas, oli üks hea lavastus. See sai palju head tagasisidet, tahetakse, et me ikka edasi mängiksime. Olime mänginud seda sada üks korda, koos Ameerikas käimisega. Siis otsustasime Annega, et nüüd on kõik.

Kas sada etendust on näitlejale piir?

Ei ole. Ma ei tea, kui palju ma ühte rolli olen mänginud, aga keegi on öelnud, et väga hea artist, kellele Jumal on selle elukutse saatnud, läheb igal õhtul etendust mängima nii, et ta ei tea, kuidas ta seekord lõpetab. Taastootmine on see sõna ju. Tegelikult sa muidugi tead lavastuse kaart, tead, kuidas lõppu jõuda, aga igal õhtul lähen ma mängima nii, nagu ei teaks. Just see on huvitav, et kuidas ma täna sinna jõuan. Ameerikas käisime „Hüljatuid“ vaatamas. Lauljad mängivad sama koosseisuga

lavastust kolm korda päevas. Kuidas see võimalik on? Mina vaatajana olen läbi raputatud, mul käivad külmavärinad, aga nemad teevad seda juba kolmandat korda ühel päeval! Kui me „Head ööd, ema“ tegime, uurisin erialaspetsiifilist kirjandust ja sattusin artikli peale, mis seletas asja ära. Seda oskust saab koolis õppida. Mu lemmik, doktor Bürkland hiina meditsiini keskusest ütleb ka, et tee kõike südamega, aga ära võta südamesse. Ameerikas õpetatakse näitlejaid mängima nii, et nad ennast ei kuluta. Publik peab nutma, mitte sina ise ei nuta laval. Tütar Liina sai ootamatult rolli „Viiuldaja katusel“ lavastuses Tal oli vähe proove ja kuna ma ise olin 1989. aastal Golde rolli mänginud, lahkasime koos selle risti ja põiki läbi. Liina ütles, et kui neid oleks vaid koolis niiviisi õpetatud rolle analüüsima, oleks praegu palju kergem tööd teha.

Eks Von Krahli algusaegadel rebestasid näitlejad nina verest välja küll. Kas sa kulutasid end tühjaks? Ilmselt küll, aga mina sain osa jumaliku lavastaja ja soome geeniuuse Kristian Smedsi tööst. Tegime Anton Tšehhovi „Kajakat“. Mind lihtsalt lummas see, kuidas ta suhtus näitlejatesse. Ta armastab ja hoiab oma näitlejaid. Ta oskas teha märkusi, mis ei pane inimesi lukku. Märkus on rolli kohta, mitte inimese pihta. Paljudel lavastajatel puudub see oskus. Proovi meeleolu oli vägev. Kogu aeg oli selline tunne, et no siukest asja pole küll kunagi varem tehtud. Kui nüüd natukene saaksime siitpoolt kah minna, siis oleks enneolematu sündmus.

Eks see bande, kelle ta kokku kutsus, oli ise ka vägev. Oli küll, Taavi ja Aleksander Eelmaa ja Juhan ja Lembit Ulfsak. Näitlejad, kellele piisab vaid väikese vihje andmisest, kui kohe läheb. Igasugused mõttetud lobisemised ja vaidlused puudusid. Vahel keegi vatrab ja vatrab, juba pool tundi, aga kuhu ta välja jõuda tahab, sellest aru ei saa. Kogu see aeg proov seisab. Mul oli paganama kahju, et Liina seal osaleda ei saanud. Vaadates varem Von Krahli etendusi, mõtlesin ma alati, et mismoodi see töö seal seespool toimub, et välja tuleb selline asi. Kui ma lõpuks sinna sisse sain, oli jälle suu lahti, et tõesti, nii tehakse tööd! Kõik oskasid ennast väljendada lühidalt ja selgelt. Ikka asja huvides. Ei ilutsetud sõnadega, et vaadake ja kuulake, kui tark ma olen.

Kirjelda, palun, veel seda huvitavat väidet, et sõnaline osa on ka muusika.

Kui ma ENSV Teatri Ühingu lavakunstistuudios õppisin, oli operett meil söimusõna. Liikumistunnid olid meil Estonias Helmi Tohvelmaniga. Me pilkasime ikka operetti ja rääkisime kummalise häälega. Kui Estoniasse sattusin, mõtlesin, et näed, iial ei või öelda „iial“. Nüüd olen ise selles žanris, mida mõnitasin. Kõige raskem oli teksti osast laulule üleminek. Siis pidi veel liikuma ja hingamise korda saama, ja siis sõnalisse ossa tagasi. Mind hakkas huvitama, miks kõlab see kõik mi ebausutavalt, ühe inimese sees oleks nagu kaks inimest, üks laulab ja teine räägib. Siis hakkasingi otsima tegelasele, keda mängin, tema häält. „Savoy ball“ oli esimene lavastus, kus mul hakkas kummitama, et mis hää! Madeleine'il on. Kõigepealt kuulasin ma palju seda muusikat ja leidsin rolli olemuse, mõistsin, et tekstiosa on ju samamoodi muusika. Leidsin muusikast üles ettemääratud aeglustused ja kiirendused ja hakkasin neid rakendama ka

kõnes. Inimene ei räägi ju kogu aeg soravalt. Ootamatult tekivad kõnes peetused, pausid, mõttehüpped ja siis sorav mulin. Kui ma tekstist need kohad üles leidsin, siis tuligi kokku muusika, kahest inimesest sai üks, kes kõneleb ja laulab. Seda ei saa muidugi kunstlikult tekitada, ikka sisupidi peab minema. Kui ma sellest aru sain, hakkas õige rütm iseenesest tulema. Paraku õpitakse operetis sõnad pähe ja need öeldakse ülesse. Ja mitte ainult. Ka draamalavastustes juhtub nii. Mõnikord, kui etteantud lauseid on väga raske öelda, ma muudan neid. Ütlen midagi partnerile ja tema läheb täitsa umbe, kuna ei kuulnud märgusõna. Siit ma järeldan, et ta ei kuulanud, mida ma räägin. Ta mõtles vaid sõnade peale. Ago-Endrik Kerge rõhutas alati, et ärge arvake, et publik on rumal, ta mõtleb kogu aeg teiega kaasa. Publik ennetab teie mõtteid, sellepärast ei tohi laval näidata, kuidas te mõtlete, vaid tuleb mõelda kiiremini. Päriselus on ju partneri poole lause pealt teisel juba vastus olemas.

Kuidas eesti sarjadel läheb?

No Martin Alguse seriaal „Lahutus Eesti moodi“ võitis ju parima preemia. Küll see on hea sari! Mulle meeldib, kuidas see on tehniliselt kokku pandud. Näitlejad tunnevad üksteist läbi ja lõhki. Liina ja Jan Uuspõld elasid ju kunagi koos. Nad on tõesti abielupaar. Väike silmavaade räägib nii palju. Ma natuke pabistan, mis teisest hooajast saab. Mida on siin edasi kirjutada? Ootan uut hooaega suure huviga.

Kas sa tajud põlvkondadevahelist lõhet?

Ma pean ennast ajaga kaasas käivaks inimeseks, aga nutinduse asi on mulle täielikult vastuvõetamatu. Lauri Leesi ennustas ükskord, et inimkond kaotab varsti kõnevõime. Mõtlesin, et kuidas nii tark inimene saab nii rumala lause öelda, aga nii ongi. See aeg on käes. Mul on mutitelefon, nagu öde ütleb, aga kõigil on see nutikas. Ma ei tea, miks see mind nii ärritab. Sõidan trollis ja kaks poissi istuvad mu vastas, ninad telefonis. Järsku kuulen, et küsib üks teiselt, et mis too öelda tahtis. Leesi jutt oli õige. Ma ei tea, kuidas need noored saavad üldse rahulikult magada, kui nad teavad, et nutikas on laua peal ja seda ei saa näppida. Selles mõttes olen ma kuhugi pidama jäänud. Aga proovides, tööd tehes saame rääkida küll. See on sageli vägev, nagu ma enne juba ütlesin.

Heliseb telefon, helistajaks on Vilja Nyholm-Palm. Helgi palub hiljem tagasi helistada.

Uskumatu, Vilja Palm helistas. Tööd tuleb nagu hirmus. Ühe juba ütlesin ära. Naljakas. Nii vana inimene olen juba ja nüüd äkki avastatakse, et Helgi Sallo on näitleja. Aastaid tagasi tegi Aime Unt mulle numeroloogiat. Ennustuse kohaselt tuli kolmekümneselt tõus, siis jäi loksuma natuke üles ja natuke alla, aga siis, kui vanus juba seitsekümmend, viskas äkki taas tõusule. Siis ma mõtlesin, et oi, jeerum, siis on ainult kaks võimalust: kas saan lõpuks mehele või lähen taevasse. Kui nüüd tagantjärele mõelda, siis pärast seitsmekümnendat eluaastat ongi mul tulnud kuhjaga tööpakkumisi. Täitsa õige ennustus oli.

Kas sul on veel unistusi?

Iga kord, kui me mööda Eestimaad sõidame ja Raplast läbi tuleme, näitan kõigile oma unistuste maja. Mul on kaks maja välja valitud. Ainult et ma ei tea, kas nad on nõus müüma. Tore on unistada, aga ma tean, et ma seda kunagi teoks ei tee. Unistada on tore. Kõik, mis on, peabki nii olema. Olen elult rohkem saanud, kui olen osanud unistada. Juba see, et Estonia teater on mind nii kaua oma rüpes hoidnud, on ime.

Aga mõni kahetsus?

Kunagi päris mu teatritöö alguses tegi Georg Ots mulle, algajale, ettepaneku hakata õppima Eliza osa „Minu veetlevas leedis“. Ma olin nii rumal, et ütlesin ära. Ma ei olnud kindel, et ma teise vaatusega toime tulen. Esimene vaatus oleks nagu varrukast tulnud, aga arvasin, et minus ei ole seda leedit sees. Aga kui „Savoy balli“ Madeleine'i tegin, siis oli küll. Nüüd olen seda kahetsenud, aga mis seal ikka. Ju ma siis polnud veel valmis selle rolli jaoks.

Helgi Sallo septembris 2020 Harri Respu foto Joseph Stein, Jerry Bock, Sheldon Harnick, „Viiuldaja katusel“. Lavastaja: Georg Malvius. Tevje - Jüri Krjukov ja Golde - Helgi Sallo. Esietendus 25. III 1989 Estonias. Pal Abraham, Alfred Grünwald, Fritz Löhner-Beda, „Savoy balli“. Lavastaja: Ago-Endrik Kerge. Madeleine - Helgi Sallo ja Aristide - Voldemar Kuslap. Esietendus 13. V 1982 Estonias Mitch Leigh, Dale Wassermann, Joe Danon, „Mees La Manchest“. Lavastaja, ouiev Nõmmik. Aldonza - Helgi Sallo, Cervantes ja Don Quijote - Georg Ots, Teener ja Sancho Panza - Endel Pärn. Esietendus 13. I I 1971 Estonias. Arhiivifotod Marsha Noeman, „head ood, ema“. Lavastaja: Vilja Nyholm-Palm. Jessie - Anne Veesaar ja Thelma Cates - Helgi Sallo. Mõisateatri esietendus 5. V I 2011 Hüüru mõisas. Raigo Pajula foto Helgi Sallo ja Boriss Trigorin - Aleksander Eelmaa. Esietendus 17. III 2007 Von Krahli teatris. Alan Proosa Mehis Pihia, „Metsa forte“ Lavastaja Hendrik Toompere jr. Helgi Sallo ja Voldemar Kuslap. Eesti Draamateatri ja Nargeni festivali esietendus 25. V 2018 Eesti Draamateatri suures saalis. Gabriela Liivamäe

Vestelnud KAJA KANN